

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő 's kiadó tulajdonosnál úri utca 453dik szám alatti Trattenr-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny folyó éteik 's pontosan közöltetik.

Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk lapjainkból. Ezt válaszul több rendü tudakozásra Ezek elfogyta után csupán azon számtól kezdve küldhetjük meg azokat, mellynek nyomtatásakor a megrendelés szerkesztő hivatalunkhoz érkezik.

A JELENKOR és TARSALKODÓ
szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: a bécs-győri vasut bécs-glogniczivé változtatva; jótékonyág; Wesselényi és Kossuth V. gr. Széchenyi Istvánól; nemzeti színház, kisdedovó-intézet-terjesztő egyesület; Kisfaludy-társaság közgyűlési határideje 's tárgyai; körgyűlés; Komárommegyei közgyűlés folytatása (törvényhatósági körlevelek iránti rendelkezések; marhahus; egy megváltott fakeskedő panasos ügye 'sat.) Nógrádmegyei közgyűlés (az ősiséget előrlesztí, a házi adónak nemesség általi aránylagos elvállalását nyers erő megbuktatá). Eger tisztujtása 's népének kártyajátéköző bibéje.

Szerbia. A szerb viszonyok jelen állása; Vucsic rettegő bánásmodja 'sat.

Spanyolország. Sajtó-elleni kifakadás; árvizi pusztítások; az apácák jelen állapota.

Anglia. Vélemények a francia trónbeszédéről; első vitatárnyak a jövő parlamenti ülésben.

Franciaország. A szabadság rákhaladása a juliusnapok óta.—Értesítő.

Magyarország és Erdély.

Őcs. 's ap. k. fels. legújabb kegy. határozata szerint az eddigi bécs-győri vasut nevet megszüntetvén, ezen pálya bécs-glognicz-i vasut nevet kapott, mi e pálya részvényeseinek legközelebb mult jan. 23kai közgyűlésükben ki is hirdettetett, 's egy-egy részvény 500 pfgó forint helyett 400 p. forintossá változtatott színtelegf. rendeletnél fogva, mellynek utolsó negyed-résznyi illetősége a hátralevő kamatokkal együtt f. évi april 15keig tisztáztatik le.

JÓTÉKONYSÁG. Pesten a nemzeti casino egyesülete, f. évi január 29iki közgyűlésének határozatánál fogvást a pestbudai hangász-egyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskolának 's illetőleg a leendő nemzeti Conservatoriumnak egy [Bécsben Graf által készítettett] fortepiánót méltóztatott ajándékozni; melly hazafiságos becses áldozatért az intézet nevében a legforróbb köszönet nyilvánítását kedves köteletségének ismeri Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

Wesselényi és Kossuth.

V.

Igen itt van a kiábrándulás 's kibékülés ideje. 'S azért kössünk mi is, drága barátom Wesselényi— a' multra leplet vonván—ismét frigyét. Csekély a honi erő, 's ekkép kár volna de csak egyetlen hű és kifejtett kedélyt is parlagon söt elkeserülten hagyni e' haza aránylag oly szük terén, 's annál inkább oly jeles, oly kitünő tulajdonokat, mint a' millyenekkel Téged áldott meg a' sors. Igaz, éltünknek, vagy legalább az enyimnek, az annyival idősbnek, legszebb, legjobb szaka lejárt immár, 's így némileg tehetséginket tekintve bizony mi is tüzre hánytuk Sybilla legbecsesb könyveit; ámdé azért nem vagyunk még minden tartalékkincs híjával, és ekkép vajmi sok szépet és hasznost hozhatnánk karöltve, vállalva, életbe még, mielőtt a' nagy természetnek vissza volnánk fizetni kénytelenek az élet nagy kölcsönét. Kössünk ennélfogva újra frigyét. Hiszen ha nem csalatkozom, Te szintén látszol ezt kívánni—én legalább ennek veszem—mert máskép hogyan lehetne, mikép engem, régi jó barátodat, 's mielőtt a' dolog előttd tökéletes tisztába jött vala, egy pusztá ujságcikk vagy valami indulatos egyoldalú értesítés és koholmány következtében ugyszólván a' legundokabb hazafilanságrul vádolhatnánk—mint azt a' Pesti Hírlap 205ik számában, academiái beszédemet, melly nyolcz nappal később jelent meg a' vádnál, illetőleg olvasom;—hogly lehetne, mikép mondásim ellen, mielőtt azok előttd tökéletesen tudva lettek volna, oly erős ovásokkal élhetnél, mintha valóban nem volna a' magyarnak kajánabbellensége's ellenségeinek derekabb czimborája, mint én; holott idővel tán kisül, mint már—'s belérzettel mondom ezt—már többszer kisült illyes, hogy nemzet-emelési tekintet-

ben honunkban nálamnál sokkal ügyetlenebb van akárhány;—mikép hozhatnád mind ezt ellenem tehát elé, kérdem, ha kibékülésünket szintén Te is nem ohajtanád, 's meglátamadásod által nem akartál vala nekem ugy szólván jogot adni 's alkalmat nyujtani, hogy végre én is nyiltan kitarhassam keblemet, mi nélkül alkalmasint soha nem jövünk tökéletes magyarázásra; mert ha Te nem szólsz fel, mi nyelvetem elvégre—'s azt hiszem, teljes joggal—szinte felszabadítá, hidd el: ugy bizony én sem motszanok, és oly elszánással hordom kétszínűségem látszatát holtomig, mint eddigelé. Lásd, én már számos év előtt hoztam fel egy kis anekdotát—mert helyzetemben, melly közt miután mind odafent tudtam: mit éreznek, mit gondolnak 's milly hangulatban vannak, mind idelent, nem volt előre látni nehéz, hogy mind az, mi történt, be fogna következni—egy kis anekdotát hoztam fel, valahol mondom, melly által egy tökéletes pongyolában—negligée—fehérlő uracsot, ki tudja' mi után járt a' folyosón, bizonyos fekete forma—ruhás kéményseprővel állított színpadra. Mindkettő hajborzasztólag, csotrálólag, lélekzefagyasztólag megijedt. „Jaj! elvisz a' halál,” így rebeg a' fekete. „Jaj! megcsip az ördög,” így zokog viszont a' fehér, és fagyos merevedtség béközta mindkettőt helyére: míg a' jótévő világosság, t. i. a' viszonyok megismerése, a' halál helyett a' becsületes de szegény haszfáj Nagyságot ismerteti meg a' seprüssel; az ördögben—bár vinné az ördög, így mond— a' Nagyság viszont, a' becsületes és éppen oly ártatlan mint munkás kéményseprőre ismer, és— a' sok fáj, fáj, hasam fáj' és el nem végzett munka után—mindkettő végre dolgára jár. Mit akartam ezen anekdotával akkor mondani, mikor egypár évvel ezelőtt említém azt, 's mit akarok általa ma értetni? Csak azt, hogy az emberek nem oly rozsak, mint azt az ifju felhevült phantasia, meg általános az elfogultság, és vakságra oly könnyen hevithető emberi gyarlóság oly sokszor festeni szereti, mikor a' bajak mélységeibe hatni nem képes; de inkább csak langyosak; hogy valamint idelent akárhány a' becsületes, jó szándéku, erényes ember, ugy odafent is van egnél több becsületesnél becsületesb, jó szándéknál jobbszándéku, erényesnél erényesb; 's hogy végre—'s itt különös vigyázatért esedezem—nem emberekben 's kivált egyes személyességekben rejtezik mindig a' baj, mint az kivált Magyarországnak ugy szólván köz hiedelmü, hol sok bona fide azt hiszi: „majd jól forog vármegye és alkotvány, csak legyen más alispán 'sat.”; hanem hogy sok és kivált legtöbb politikai bajnak oka jobbadán hibás szerkezetekben, szövevényes viszonyokban, elavult, elkopott intézvényekben 'sat. szóval: nem egyedekben, nem rozsz akarattal, de dolgokban és ezek szövevényiben lappang rendszerint; mihez képest—ha siker a' főczél, és a' fő symptomában nincs rozsz akarat—nem egymással újhuzás, egymás orra alá borstörés, nem egymásrai sárdobálás és anathemakiáltás a' józan gyakorlati modor, hanem a' kölcsönös érdekek megismerése, és ekkép ezeknek kölcsönös lehető legőszintébb elősegítése, minek eszközletésére—közbevetőleg legyen mondva—a' legszükségeseb tényezők im ezek: tökéletesen kihagyamazult, kiábrándult, kijózanult felfogás, tárgy és körülményismeret, és hideg vér, meg mindenek előtt hiúságnélküliség; midőn e' következő tényezők viszont oly bizonyosan, mint újhuzás nem kézfogás, bors nem burnét, és sárdobálás nem bók, nemesak soha nem vezetnek csak egy kissé egybeonyolultabb érdekek megismerésére, 's ezek kölcsönös elősegítésére, 's annál kevesbé azon felette szövevényes érdekek kellő kibonyolítására, mellyek honi 's közbiradalmi viszonyokban előfordulnak, hanem mellyek—milly szép tulajdonok legyenek is egyébiránt saját helyükön és jól alkalmazva, nem vizsgálom—olly bizonyosan döntik Ma-

gyarországot 's kivált vérünket minden reményinkkel együtt tönkre halomra, a' minthogy tespedés sem jó, méreg bevétele is veszélyes, a' szükséges táplálék be nem vétele ellenben még veszélyesb, idegen beavatkozás vagy anarchia elvégre pedig nem áldás de átok; 's ugyanis a' veszélyes tényezők, mellyek t. i. kölcsönös érdekek megismerését 's az együttmunkálást lehetetlenítik, körülbelül im megint ezek: enthusiasmus, költész-visio, magas paripán lovaglás, szóteli és gondolatüres declamatio, meg mind azon dacz, hiu visketeg, rögtönzés, tulbecsülés, gazda nélküli számolás, peleusi harag, zugjogászi elv-'s ügyfitogtatás, olympusi dörgés, meg mennykövezés, zaj, láрма, ráfogás 'sat. --- miknek, ha meg akarjuk vallani az igazat, még mindig annyi divata és kelete van honunk határai közt, mintha bizony berchtolsgadeni áruk tökéletes híjával volna még nem egy, csak nem régiben vagy most született vagy inkább saját magát felkent statusférui magyarnaknak könyvtudomány-kincs- és kísérlet-tárja eddigelé. —

Igen: felette nagy divata, nagy kelete van mind ezen gyermeki vagy nyavalyás kinövéseknak hazánkban még; és azért barátom Wesselényi, miután, mint mondom, felszólalásodat arra magyarázom, hogy ismét tettleges részt kívánsz venni honi ügyeinkben, más részről pedig nem tudom, nem akarom hinni, hogy ellenségileg léphess ellenem fel, most, miután a' zordoa élet oly keserves iskoláján mentél keresztül, 's komoly sorsodat oly bajnokilag viselted, ám frigyesülj velem, Te, ki tudom annál nem vagy kisebb, bárki legyen is az, ki magasabba tudja emelni a' haza, mint önmagát. Kiábrándult, kijózanult ember kell közénk; 's hiába, valljuk meg: e' kisurlódás, forró keleti vérünknel 's kivált nemzeti aljas állásunk 's abbul minélelőbb kiemelkedni törekvő sovárgásunknál fogva, bizony nálunk néha későbbben és lassabban megyen végbe, mint hidegebb vérű népeknél, de azért minden józanabbnál csakugyan végbe megyen az még is. —

Küszöbén állunk egy új reggelnek. Vagy gyönyörű, mindenkire melegeget, életet és áldást terjesztő kikeleti vitor nap lesz az, vagy borongós, sötét felhőkkel megterhelt őszi alkony, mellyhez közel áll a' komor, mindent dermedésre, halálra fagyasztó tél. — Térj tehát ismét közénk. Tudod, nem vagyok elbizott jellemű; de azért, valamint noha bár csak köz soron álló katonát, ki emberül állja csata hevében helyét, szintugy illeti aránylag a' győzelmi repkénynek bizonyos részlete, mint bár a' legfelsőbbet, 's ekkép neki is szabad felkiáltani: „kivittuk a' csatát!” ugy jöllehet nélkülüm és nélkülöd is boldogulhat a' haza, nem kétlelem; ámdé más részről szintugy érzem, 's bízom bened és bizom bennem, hogy nemzet-ujraalakulási küzdelminkben, vagy inkább vitáinkban, noha aránylag kis tehetségűek, mégis mozdíthatnánk mi is egy egy követ elé, 's ehhez képest mi is hasonló jussal egekbe harsogtathatnók: „megmentettük, feldicsőítettük a' hazát!” 's kivált egyetértve, karváltva, vállalva.—Siess azért ismét közénk. Nem lehet, minden elmeéled mellett, jelen viszonyinkrul józan 's igaz felfogásod, ha nem tartózkodol köztünk megint legalább egy darabig, minthogy nálunk— a' nélkül igaz, hogy ezt mind-egyik észrevenné— minden forr, minden pezsg; mihez képest nem átalom erősíteni, hogy az, ki csak néhány évig lakott is Magyarországon kül, bármennyire lenne is nedv-'s véreben magyar, 's bármilly magas szempontilag lennének is előtte honunk körülményei ismeretesek, azért mégis a' dolgok 's kivált ezek állási veleje körül bizony mégis incompetens biró, hahogy részrehajlatlan hírek— 's kimerítő tudósításokkal nem pótolja hiányit; mert oly igen nem hasonló az egy kissé utóbbi Magyarország lényege, vagy inkább diagnosisa az egy kissé előbbi Magyarorszá-

géhoz; hírek, tudósítások után pedig milly nehéz itélni csak félig meddig is igazságosan, ha ezek bár a legbiztosabb kútfőkből látszanak is eredni, azt tudom életedben már nem egyszer tapasztalád, mi — közbevetőleg legyen mondva — nem egy félreértésnek, 's ekkép nem egy honi bajunknak oka, hogy oda fent t. i. sokan — mert már számos esztendeje nemcsak nem laktak Magyarországon, de azt nem is látták, 's e' szerint azt hiszik, csak annyira van kifejtve mint idejükkor — még mindig azon gyógyszerek- és expediensekkel állnak elő, mellyek egykor tán igen, de most már legkisebbé sem illenek gyors fejlődésben levő honi testünk szükségéhez. — Jer tehát közénk. Hagyj fel azon öröki vizivás- és locsolással, mi — hidd el — szinte nem egyéb, mint tulzás, és minden esetre medicina pejor morbo; 's azért siess közénk. Ha nem tart is mindnyája köztünk Téged felette mély politikusként, 's azt hiszi: senkinek sincs kevés emberismérete mint Neked, és senki sem választ bármilly czéled elérésére választott eszközeim helyességét hasonlag nem egy veszi kérdésbe, 's — köztünk maradjon a' szó — néha szinte közvetlen még az iskolai padrul is le — 's nem ám arrul, mellyen a' professor, hanem mellyen a' tanuló (!) — ül: az alatt az egyik olly hazafinak tart, ki mindent csak hiúságból teszen 's mást ragyogni látni nem türhet; másik ollyasnak, ki mindig haboz, mindig leteváz, 's teli terffel, teli nehézségekkel, teli tartalékgondolatokkal, bátran soha ki nem mer állni sikra, mint oroslán; harmadik ollyasnak, ki maga sem tudja mit akar, minthogy egyszer ellenzi a' kormányt, egyszer vele tart, mert hiszen — mellékesen legyen itt érintve — egyik kormány csak ollyan mint a' másik, egyik sem jobb, egyik sem rosszabb (!), és ekkép az volna a' következetesség (?) azt mindig ellenzeni, habár egész Magyarországot megaranyozná is (!), 's így tovább; szóval: míg politikai felfogásom 's mélységem felette sok előtt hasonlóan vajmi gyenge hitben áll, mint mondom: addig politikai hitem, sőt — fájdalom — becsületességem is nem egy által vétetik kérdésbe; mert sok még most sem tudja, hányadán van velem, mi egyébiránt — hogy t. i. fel nem fog — az ő hibája é vagy enyim, azt majd az idő döntendi el; és engem ekkép inkább csak türnek, egy kissé itt ott tán tisztelnek, de hozzám nem éreznek vonzalmat, és nem szeretnek; midőn Te nemcsak a' köztisztelnek 's tulajdonidhoz csábító vonzalomnak, de a' legőszintébb közsympathiának és szeretetnek vagy tárgya. Elégül meg ezzel; mert kérdelem: politikai pályán kinek sorsa méltóbb irigylésre? 'S ha engem nem tántorit, 's azért tehetségem szerint szilárdul betöltöm helyemet, habár — mint érintem — nemcsak házagos és különczködő politikusként tart sok, de még ollyasnak is, kibem nem igen bizhatni: akkor Neked valóban annál kevesebb okod lehet azon vélemény ellen legtávolabbrul is panaszkodnod, mellyben sok előtt politikai tehetségedet illetőleg állsz; minthogy e' bírálatnak, megengedem, némileg fájós és ingerlő léte — mert hiába, kinek nem buzog egy kissé vére, ha szemére lobbantják, hogy „hibázott“ 's „utját nem jól választá“ — a' lehető legjobb szándéknak és lehető legnemesb lelkületnek annyira kecsgetelő, 's minden becsületes embert váltig megjutalmazó közelismerés irjával olly különösen helyre van ütve és pótolva az, hogy valóban itt inkább kéjnek mint búnak van helye. Jöjj tehát minélelőbb közénk, nemcsak falusi és városi lakom, de karjaim is tárvák számodra. 'S ha igaz, hogy szemed világa elhagy — mi lehető legsúlyosb isteni látogatás, ámde sok mégis vidor elszántsággal türi azt, és így Te sem fogsz tudom e' csapás sulya alatt, jóllehet borzalmas, leroskadni — akkor hadd ápoljunk Tégedet. Hü feleség és nem egy nyájas romény és kisedek alak van házkörömben; 's így ha pillanatid nem is lesznek edesek, fogadom, legalább nem lesznek keserűk. Mi ketten pedig játszuk a' két megcsontultnak meseviszonyát. En még jól látok, ámde testem napról napra gyengül, alig bírnak lábaim; lépünk ennélfogva, mint a' mese tartja — mert hiszen Neked viszont erőd van váltig, látásod ellenben gyenge — a' sántának és vannak szövetségére, 's kitudja, egymással így tán vajmi nemes célt érünk még el; hiszen, tudom, emlékezel rá, mikor Latrappe monostorbul, miután hetvenkét óráig legkisebb táplálékkal sem élénk, elgyen-

gültségemnél fogva, Te, mint annyival erősb, szinte hátadon vittél el; emlékezel azon derült napokra még, mikor mindketten Schiller „Ideál“-ján innen valánk?

Szövetkezzünk ennélfogva minélelőbb, vagy ennek lehetőségét legalább kísértsük meg; mert lehetetlen, hogy Neked most, viszonyunk, kormányunk átellenében sokkal megnyugtatóbb, kölcsönös bizalomra gerjesztőbb szinben ne mutatkozzék, mint a' millyenben akkor vélted látni azt, mikor más uton, mint azon, mellyet én hittem czélszerűbbnek, gondolád sikeresben folytathatni pályádat. Megváltoztak a' körülmények, és azért hajolj felém; hiszen azóta, hogy elválánk, ha aránylag nem történt is hazánkat illetőleg felette sok, 's annyi, a' mennyinek rémitő fogyatkozásinkhoz képest történnie kellett és teljes meggyőződés szerint történhetett volna is, ha udvarunk jó hajlamát 's kedvező hangulatát kellőleg használni valánk képesek: azért azóta még is felette sok lélekemelő, szivbátorító jött életbe. Magyar nyelv a' törvény nyelve; ez nem kevésb, mint új élet, új kezdet; és ezenfelül annyi jeles törvény hozatott, hogy az, ki a' kormányban még ma is systematicus magyarolvasztót és alkotványcsorbítót lát, az valóban gyógyíthatatlan, és alkalmasint azt sem hiszi, mikép a' hold éjjel, a' nap ellenben nappal világít, és nem viszont; csakhogy mind azon gyönyörű törvények alkalmazásával, mellyeket hoztunk, nem vagyunk mindenütt tisztában, t. i. sehol sincsenek azok szigoron és minden szeplő nélkül végrehajva, mi azonban inkább saját szemünkre lobbantatható, mint a' kormányra, mellynek beavatkozását olly féltékenyen kerüljük. 'S azért próbáljunk legalább, újra szövetkezni. Hátra-levő napjaink már rég megszámlálvák, 's kitudja, aránylag milly felette rövid pillanatokra vannak szabva azok. Töltsük ezeket egymással, vagy legalább szomszédilag, lehető legjobb barátságban, 's ha lehet politikai egyetértés- és barátságban is; mert előttem* legalább úgy rémlik, hogy bekövetkezik idő, mellyben Te sem leszesz, én sem leszek többé, midőn az akkoron élő nemesb ivadékat tánk felkeresve, elerzékenyült 's keserű indulattal tán így lenne kénytelen rebegni csontaink fölött, habogy a' barátság és együttjárás minden kötelekei nem fűznének minket újra 's mielőtt késő volna, össze, vagy ennek lehetőségét minden módon legalább megkísérteni elmulasztanók: „Átok fekszik e' nyomorult hazán, hogy e' két elhunyt is, miután bizonyosan mindkettőt egyet akart, csak egy czélt szomjazott, honunk boldogságát 's fejedelmünk dicsőségét; még is nemcsak egymást elősegítve egy uton nem járt, de istentől nyert tehetséget elkülönözve fecsérlé, sőt egymás hitelt, tiszta szándoka 's jó neve csorbításában pazarlá el! 's a' t.“ — mitül mentsem meg a' nagy isten. — 'S ha visszaemlékezem azon felejtethet kéjpillanatokra, mellyeket — mindig honunk és vérünk boldogságát tartva szemben, 's lelkületünket napról napra minden szeplőiből kitisztítani 's nemesíteni törekedve — egymással tölték, mikor néha a' halandó maga magán tulragadtatva, fölnyilik előtte az ég, és lelke legmélyében érzi, hogy nem csupa agyag: akkor, Barátom, nem kerülhetjük el azon dilemmát, melly szerint vagy kezet kell fognunk ismét, vagy legalább mindent megkísértenünk, mikép előttünk tisztába jöjjen, hogy ezt hidegvérű megfontolás után lélekismeretünk nézete szerint nem tehetjük, és így a' saját vélemény szentségéhez képest kölcsönösen exculpálva vagyunk; mert ha sem az, sem ez nem történik — mire hogy t. i. történnék, im a' barátság legőszintébb érzetével felhivlak — akkor csontaink fölött okvetlen illy szigorú ítéletet fog felőlünk elmondani egykor a' magát elcsábíttatni és megvesztegetni nem hagyó jövendő: „Az itt nyugvók közül mindkettő, vagy legalább egyik, tán még sem szerette a' hazát annyira, mint önmagát.“ 'S ezt, ha lehet, kerüljük. — Elj addig is, míg remélem nem sokára meglátjuk egymást, boldogul!

'S most néhány szót egyenesen a' pesti Hirnap szerkesztőjéhez. Ezeket azonban a' köv. számban.

Gr. Széchenyi István.

NEMZETI SZINHÁZ. Pénteken, febr. 3kán bér-folyamban a' v a k o k intézete javára: V e s z t e r Sándor és D o b o z y Károly igazgatásuk alatt álló, 's Londonba utazandó F a r k a s és B i h a r i karvezérségük alati magyar néptánc- és zene-társaság műelőadása; **Ludas Matyi** című 3 felvonásos eredeti bohózatban, B a l o g h Istvántól. —

A' kisedovó int. m. t. egyesület az idei téli közgyűlését jövő február hónap 12kén és szükséghez képest 19kén d. e. 10 órakor t. n. Pest vármegye tere-

mében fogja tartani, mellyre minden r. tag 's ügybárát szíves tisztelettel hivatalos. A' tanácskozás főbb tárgyai lesznek: a) a' központi választottságnak egész évi munkálatiról előterjesztendő jelentése, b) a' számadásvizsgáló bizottság jelentése, c) költségvetés, d) tisztválasztás. Ezeket követendő a' netán érkezendő értekezések felolvasása, mellyek iránt az illető t. cz. hazafiak tisztelettel kéretnek: lennének szívesek felolvasandó dolgozataikat előbb alulírtához (Borz-utca 219 sz. a. Boronkay ház emeletébe) utasítva a' központi választottsággal közleni. Egy uttal az egyesület t. cz. képviselőji hazafüli bizodalommal kérőleg szólítottanak fel: méltóztatnának az ivenek eddigelő aláírt uj r. v. örökös tagok becses neveit alulírtnak minélelőbb megküldeni, aláírási iveneket szíves közremunkálkodásuk folytatásul tovább is magoknál tarthatván. Pest jan. 22kén 1843. K a c s k o v i c s L a j o s egyesületi titkok.

A' Kisfaludy-társaság (Magyar szépirodalmi intézet) folyó évi február 6kán, hetfőn, mint Kisfaludy Károly születése napján, délelőtti tizenegyedfél órakor tartja a' magyar akademia teromében (urak utcája 453. szám, első emelet) hatodik közülését, mellynek tárgyai lesznek: 1) Schedius Lajos helyt. elnök megnyitó beszéde. 2) A' titkok tudósítása a' társaság mult évi munkálatiról 's pénztára mibenlétéről. 3) [Bornemisza Anna] novella b. Jósika Miklós elnökötől. 4) Szépirodalmunk jelen állapotjáról 's néhány jámbor ohajtás, Schedel Ferencz igazgatótól. 5) A' „troubadour“ ballada, értekezéssel bevezetvél Garay Jánostól. 6) Jelentések az 1842/3diki jutalmazásokról, új jutalomtélékek kihirdetése 's végszó a' titkoktól. — A' szépirodalom minden kedvelőji szívesen meg vannak híva ez alkalomra. Megjelenés szokott öltözékben. Hölgyeknek külön hely lesz hagyva. Pesten február 1ső napján 1843. Tóth Lőrincz, társasági titkok.

A' KÖR (irodalom és művészet-barátok egyesülete) vasárnap február 5kén reggeli 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartand, mellyre minden részvényes tag tisztelettel meghivatik. Pesten január 28d. 1843. F a y A n d r á s körelnök. Lauka Gusztáv jegyző és könyvtárnok. —

Komárommegyei közgyűlés. (Folytatása.) — 6) Varasd megyének az illyr literatura címével üzött alkotvány- és törvénytelen nyelvfondorkodásokat illető végzését előadó levele, mellyet elnök-alispán ur bontatlanul mutatván fel, annak felbontása vagy visszaküldetése felett esendes kis harcz kezdett zajlodozni; de miután a' vélemények többsége azt tartá, hogy a' magyar nyelvről rendelkező 1840: 6dik czikk 4dik §sza nem eléggé világos pozitívítással bír a' magyar levelezések kötelezésére nézve, midőn ép azon oknál fogva az ország határain belül szavainak értelmét Horvátország még mindig vonakodik magára alkalmazni, habár a' magyar korona neve és szárnyai alatt élvezi is alkotványát — felbontatni határozatván, el is olvastatott; följegyeztetvén egyúttal, hogy a' magyar levelezést illetőleg egy világosb törvény alkotása, az országgy. utasításokban munkálkodó választmány figyelmébe ajánltassék; 7) Pozsonynak az országgyűlési ingyen szállásokat megszüntetni kívánó levele; 8) Szerémnek a' Duna és Száva összekapcsolását tervező, 's 9) Krassónak a' bányász-törvényszéki német szerkezetű okleveleket sérelmül vétetni kívánó levelei, végre a' városok részéről 10) Kézsmárk, Eperjes és Szatmár-németi városok rendezetét sürgető javaslatai, azon oknál fogva, mivel az ajánlott mód egyenesen az országgyűlés elrendezéséhez tartozik. 11) Nyitra megyének értesítése, miszerint eltörölvén előbbi végzését, a' fuvarozás élenkítése tekintetéből az előfogatokat ismét kiszolgáltatni rendelé, 's négy lóért 1 f. 48 krt. állapított meg — köröztetés végett kiadatott. 12) Nógrádmegye beligazgatási állapotjáról írt jeles könyvét a' kedves emlékeztetére Sreternek küldé meg, ahhoz hasonló munka készítésére szólítván fel, mi szíves köszönettel fogadtatott, 's a' felszólítás meg is tétetett; lesz-e azonban sikere — mit nem lehet eléggé ohajtani — sejtendem szabad és jól lehet eléggé ohajtani — sejtendem szabad és jól esik, gondolván, hogy nálunk is megjelenik a' szellem, magához ölelni fel az eszmét, mellynek megyei életünkre kiadható hasznát, nincs, a' ki tagadhassa. 13) Szinte Nógrádnak azon nemzeti aggodalma, miszerint a' lengyel fédfal lerontásával, a' birodalmában mindinkább szélesebbre törekvő orosz ellen olly meleg figyelemmel félti nemzeti létünket, 's felírásában olly csatlakozó szeretettel borúl fejedelmünk atyai gondjára, hogy minden szava ujjabb buzgalommal tölté lelkeinket — általunk szinte rokon-érzettel fogadtatván, addig is, míg választmányunk e'

tekintetben országgy. utasítást készítend, egészen a felírás szellemében részünkről is felírás határozatott, hogy ő fels. e' nem épen alaptalan aggályt előleges gondoskodásával is eltávolítsa. Lelkes főjegyzőnk el is készíté más napra a felírást, mellyben olly dicső sorok tolmácsolák e' részbeni érzelmeinket, hogy lehetetlen volt nem kívánnunk: vajha e' szelleműs szavak minden megyében rokonulhatnának, minélfogva a felírást (többen a' társmegegyekkel is közlendőnek véltük, a' többség azonban csak a' felszólító Nógráddal kívánta tudatni, minél a' végzés meg is maradt. 14) Torontálnak a' károlyvárosi bíró nemzetelleni 's törvénytelen tettét sérelmül vétetni kívánó felírása rokon szellemben fogadtatván, választmányhoz utasított. 15) A' horvátországi bánnak üdvözlétünk köszönő levele megjeleneztetett. 16) Torontálnak a' bünt. törvényjavaslatot előzőleg közöltetni kívánó levele, miután e' végett Szabolcs megye felszólítása következtében nádor ő fens. már megkéretett; valamint Tolnának a' fölemelt postabér sérelmében irt levele is, miután részünkről e' tárgyban már felirattott, tudomásul vétettek. 17) Zsoltos Ignációl népszerűleg irt ismeretes rendőrtörvény-könyvecskék megérkezvén, a' megyebeli iskoláknak taníttatás végett valláskülönbőség nélkül kiosztatni rendeltettek. 18) A' marhahús ára eddigi 12őről 13 kr-ra emelvetett; 's 19) a' jövő évi közgyűlés napja, mellyre az orsz. utasítást készítő választmány is kétségenkül véleményezni fog — april 3kára tüzetet ki. 20) Emlékezni fognak e' lapok olvasóji Sz. M. komáromi fakeskedőnek még a' m. é. júliusi közgyűlésünkre benyújtott azon panaszára, miszerint egy János főhg ezerebeli főhadnagy által véresen megveretvén, e' miatt minden áron elégtételért könyörgött; mi akkor vegyes küldöttségre bizatván, mint a' küldöttség egyik érdemes és hiteles tagjától értesültem, ezen panasz 400 p. ftal kötött egység által már be is fejeztetett, melly egységet a' panaszoló sérelme teljes lemondásával alá is irt, mi annál fogva is igen különös, mivel a' panaszló a' megyéhez nyújtott folyamodásában nemcsak személyes sérelmét, de leginkább a' közbátorság veszélyeztetését ajánlá akkoron a' Rendek figyelmébe. Ezen esetenl kétségenkül kényes dilemmára kell akadnunk. Ugyanis megveretvén vagy volt, vagy nem volt sérelem; ha volt, lehetetlen a' közbátorsági sérvet elhallgatni, mi minden magány-egyezkedés mellett is fenmarad, annyival inkább úgy egyezni, hogy még a' homagialis törvény rendeletén felül, egy kis vérvetsztésért nem megvetendő öszveggel toldjuk meg évi szerzeményinket; ha pedig sérelem nem volt, úgy a' közzélelt gyanuját sem egy, sem más részről épen nem lehet elfojtani olly eset fölött, melly okiratokkal támogatva járt és kelt közajakkon, 's a' közbátorságot, melly sem személy, sem kiváltság közt nem válogat — féltés ingerült tárgyává tette; melly utóbbi esetre nézve barátságosan egyezni igen, de pénzzel takarni el a' közbátorságon ejtett sebet — lehetetlen lett volna. E' tárgy pedig azért látszik megemlíthetőnek, mert összekötve jelentés melletti tisztiküldetéssel volt. (Vége köv.)

Isten ódd meg e' nemzetet minden gonosztul.
Kölcsey.

Nógrádmegyei közgyűlés. Balassa-Gyarmat jan. 19én. Eseménydus napok folytak el megyénk fölött és municipális életünk eddigi derült egén felhők kezdnek tornyosulni 's bár hinni akarnók és ohajtanók, hogy a' boru eltűnve ismét tiszta nap ragyogjon — de ismerjük az embereket és tudjuk hogy vannak egyedek, kik előtt semmi sem szent, csak ön czélak, — és kik az elvarczokban csak vastag és darabos okokkal győzhetvén, rettegnek a' felvilágosodás erejétől; de bezzeg a' kor eltörte már felettök a' pálcát, és fejeiken marad a' „bűnös“ szó — de a' dologra. E' hó 9ikén összejűltünk évnegyedes közgyűlésre, az első napot érdektelen viták tölték be, néhány megye körlevele választmányhoz utasított, de gyűlés vége felé fölmelegíté a' Rdek keblét elnökünk azon kijelentése, hogy a' választmány az ősiség, nemzeti-bank és városok ügyében végzett munkálatot holnap a' Rdek elibe terjesztendi. A' nap kétes várakozás közt mult el, nyugtalanító hírek szárnyaltak, miszerint bizonyos urak nyers erőt hozandnak be a' választmány szabadalmi munkálata megbuktatására. — Felviradt a' rég várt nap, 9 óra után megnyitott a' gyűlés és alig kezdék tanácskozni, 's megnyílnak az ajtók újra és jöttek az alkotvány nadrágtalan védői, kik nagy mesterök háta mögött se reglének öszsze, és elolvastatik a' jegyzőkönyv, melly az ősiség eltörlését ajánlá és feláll a' nap Achillese, az ősiség commis-voyageurje és szől mennydörgő szavakat „99 okot tudna ő“ ugymond „az ősiség mellett felhozni“ de bármint nyitottuk meg füleinket, egy félök sem jött ki szájából. — Említé tovább az alkotvány sirját, a' nemesi szabadságokat, zsidókat és mindent mi eszébe jutott, csak nem elveket, csak nem okokat, de hisz ő csak „elvarátihoz“ vagy is az általa felizgatott néphez szólt, és itt nem hibáztak beszéde végén az „éljenek“ folyt a' harez, egy részről elősoroztatott a' kor kívánata, a' birtok biztosságának szükségé, a' hitel híjánja, szóval olly okok, mik csak elfoglult emberekre tévesztheték hatásukat; szóltak többen a' nép nyelvén, szólt a' köznemesség közül Ficsór az ősiség ellen, de fájdalom! sükeretlen volt mind ez az álokoskodások által elesábitott és rémképektől elijesztett tömegre, és míg a' maradás hősei egyedül a' negatio mezején, nem annyira meggyőzni, mint izgatni akartak, egyedül K.K. tb. volt, ki ügyes logikával 's mély olvasottságból merített tudománnyal, a' rosz ügyet jól védé, a' harez mérsékelt hévvel folyt esti 4 óráig. Végre szavazás sürgettétvén, az elnök kijelenté hogy kik azt ohajtják, álljanak balra, kik ismét elnöki kijelentést ohajtnak, jobbra, és átvonult a' tömeg, melly közt alig leheté pár fekete ruhást látni, de itt mind a' mellett nemcsak intellectuales, de számszerint is nevezetes többség levén, az elnök a' választmány munkálatjának helybenhagyatását mondá ki végzésül, 's míg a' bukott fél uj ijesztgetések és harzi készületek közt távozott el; a' józanabb fél ereje önzetében és egyedül a' morális erő által kivitt győzelem örömeben többszörös éljennel üdvözlé lelkes és szilárd jellemű elnökünk. Más nap a' nemzeti bank iránti terv került szőnyegre, ez valamint a' városok iránti azon javaslat is, hogy követink a' városoknak kamráti felszabadíttatását, a' választott polgárság azon hatalmának, hogy egyedül ők választanak követeket, eltörlését és a' nyilvánosság behozatalát is eszközölni iparkodjanak; ennek sükeresítése esetében, a' városoknak a' szavazási jog elvileg megadása mellett, tudósítsák a' megyét, hogy ez az arány kijelölése iránt is adhasson utasítást, elfogadtatott. — Este az adó kérdése került választmányi tárgyalat alá és a' háziadónak aránylagos elvállalása 34 szavazattal 4 ellen elfogadtatott. Másnap ez gyűlési vita alá jövé, a' még számokban begyűlt nemességűl némi — „restaurationalis hatalom kő kövön nem marad“ 's hasonló ijesztgetések hallattak 's elnökünk megnyitó beszédét ezek ellen irányozván elmondá: mikép ő félni nem tud, mert győzzön bár mellyik rész, elvek buknak és újra feltámadhatnak; de ha a' köztanácskozási rend felbomlik, a' megye nyugalma feláldoztatását semmi áron sem vélyeztetetheti, azért különösen figyelmezteté azokat, kik „az ősi alkotvány feldulását, nemesi szabadságok eljásztását 's hasonló izgató phrasisokat pengetnek szájkban, ne emlegetnék az olly rosz hatást szülő 's csak költői kitételeket; lelkes előadása után, a' jegyzőkönyv felolvastatván feléledt a' harez. Nem akarom az okok 's ellenokok ismételgetéseivel unalmasítani soraim, azok már ugy is eléggé ismételtek a' haza előtt. Hallatának lelkes szavak a' nemességhez, előhozott a' törvénykönyv, az adózó nép igazságtalan adóztatása, más nemzetek példája, az örök igazság, szóval minden, mit e' tárgy mellett felhozhatni, pedig vajmi sokat lehet, szóltak az adó ellenesei is, de nem annyira szívhez, nem is észhez, hanem indulathoz, szólt egy ur a' tyukodi izgató miniatúr kiadása, de ha nem is szólt, feje bilentésével, vagy keze rázásával, igen vagy nem kiabálásra inté háta mögötti csapatját, melly a' betanított „nem fizetünk portiót“ hangosan ismételté; szólt a' clerus közül két egyed, helybeli plébánosunk az adó mellett, egy másik pedig ellene 's míg az elsőt, ki ez által is vallásunk alapjának a' felebaráti szeretetnek olly magas felfogását tanusítá, kiemelni polgári kötelességemnek tartom, ugy nem lehet fájdalommat a' másik szavai felett eltitkolnom, ki már hivatalánál fogva is a' nép legelső gyámja és szónok, nem szabad ezek ellenében a' szabadító oształy érdekei mellett nemcsak harcolni, de izgatni is; végre 3m óra után, miután az elnök az adónak elvaráti szíve mellé állítá, elleneseit pedig más oldalra és a' csoportozatból a' többség ki vehető nem levén, szavazás rendeltetett és küldöttség lön kinevezve, de csak az iránt lön a' szavazás: akarunk e' állandókép adót belszükséginkre fizetni? este gyertyavilágnál ismét a' tereben valánk és fel lön a' szavazat eredménye olvasva: 134 szavazott az adó mellett (köztük 3 köznemes) és 202 ellene, (köztük csak 26 kados) és elnökünk kötelességénél fogva, önmeggyőződése ellen is kimondá a' többség akaratját, mire ez taps és tombolással felett;

de mi nem irigyelve győzelmüket, sőt inkább sajnálkozva rajtok, mert tanultuk ismerni a' esata hőseit, annál erősb hitünk, hogy nem halt el az ügy, csak elfojtatott, 's így annál dicsőbb leend feltámadása. — [Vége következik.]

Egeri tisztújításról a' második tudósítás imez: Tisztújítási tudósítások, főleg a' választottak névsorát foglalók, csak azok figyelmét vonják magokra, kik barátjaik és ismerőseik, neveiket vélik azokban feltalálni; a' nagyobb részre érdektelenek levén rendesen elmellőztetnek. En ezuttal miután midőn tisztválasztási tudósítást teszem, annak egy pár jegyzéssel kívánok érdeket adni. Folyó év és hó 4kén tisztújítás tartatott nálunk közel 4000 választó által. E' megyei választó sereghez méltán hasonlítható néptömeg olly különböző két pártra oszolt, hogy kevés vegyülettel a' mesteremberek és földművesek két külön táborát képezék. Az előbbieket jelölté a' főbírószagra Rózsa Károly vala, az utóbbiaké Pók István. Amzok pompás zászlóik alá gyülekezve már reggeli 8 óra előtt elfoglalák a' gyűléstermet és házuvarát, mi ökből imezek a' városház terén gyülekezének öszze, szinte díszes zászlóik alá. A' két párt aránylag olly nagy volt, hogy előbb mindenki az utóbbi hívé győzőnek; azonban szavazatra kerülvén a' dolog, a' földművesek pártja 1415, a' mesterembereké 1902 szavazatot számita, minek következtében Rózsa Károly bírói hivatalában ismét megerősítették, (a' főbbi választást már közlé előbbi számunk). Ezekon kívül van 24 kültanácsnok. *) A' tisztválasztás maga renddel ment véghez, kivéven, hogy elején nagy ingerültség következtében a' városház néhány ablakait botokkal behajgálták, de elszedetvén a' botok, és nagyobb biztosság okáért két csapat katonaság állíttatván ki, továbbra minden rendellenesség elmellőzteték. Azonban a' tisztválasztás előtti napokban több kicsapongás történt, mellyeket ingerültség és pártérdek olly borzasztó ókka festének, hogy e' képbén minden, mi rémitő, egész a' pisztoly és kettős puskával lödözésig, feltalálni lehetett, a' lázadás és rombolás legszönyebb képe volt ez, mit felhevült képzelet előteremthet, csak ályudurrogás hibázott még belőle, 's természetesen, mert olly eszköz Egerben nincs azon egy darab régiségon kívül, melly Dobó siremlékét díszesíti. De most miután a' kedélyek némileg megnyugodtak és közmondás szerint a' bolhát nem nézzük bivalynak, a' körülmények bővebb kifejlésénél fogyást a' rágalom által emelt iszonyúságok halmaza mindinkább enyészik; és én valóban örülök, hogy tudósítással napokig késtem, mert bár a' tisztválasztási ügyekben részt nem véve a' dolgok felett nyugodtabb kedélyvel ítelhetek, mégis a' sok mendemonda után hamarjában ollyakat is közlöttem volna, mik felett most pirulni fognék. Igaz sorolhatnék elő tényeket, mellyek roszalásomat legfőbb mértékben igénylik, azonban áttekintve az okokat eleitől végig, mellyek amazokat felidézék, felettök vállvonitva csak sajnosom fejezhetem ki; mert hol az ember, ki a' felbőszített értetlenséget fékezni képes legyen? e' felett csak józan értelem uralkodhatik; azért jelszavam mindenkor és mindenütt: **neveljétek, miveljétek a' népet!** — 's ha mindekkor nem volt körülmény, ha titeket annak szükségéről meggyőzni képes lett volna, tekintetek a' műveltség és értelem jelen diadalára. — Sok az, mit a' tisztválasztásról mondani ohajtnék, modanom lehetne „iliasos intra muros peccatur et extra.“ — én pedig a' tisztválasztási ügyek, bármelley oldalon találjam azt; és vajjon miért volna aztán e' szó — kivált i g a z szó? — tan közjóért, vagy hazafiságból, és mi a' jutalom, mit hazafiság és jó szándékból eredt vélemény-kimondás aratnak? — tapasztalásból mondhatom: nálunk nem kedvelik a' tükröt, melly hibátlanul mutat, és minden liberaliskodás mellett is nem kevésbé áll a' közmondás: „mondj igazat betörök fejed;“ és ezeknél fogva nem marad el a' botránykozásig vitt gyűlést és boszu; — köszönöm az olly jutalmakat, megelegszem semmivel és hallgatók, hadd vesződjenek mások e'félekkel, „auch Sie sind ihm gewachsen.“ Azonban van még is egy, mit e' tisztválasztás körülményeiből el nem hallgathatok, és ez örömem azon, hogy a' földes uraság valahára képes volt meggyőzni Eger közönségét arról, hogy tisztválasztásában pártérdekkel nem munkál, mert ez alkalommal ollyakat is kijelölt hivatalokra, kik a' f. uraságok iránti tiszteletükért épen nem kedvező oldalról ismételtek, 's e' tette magát az ellenpártot is némi zavarba hozta. [Vége köv.]

Szerbia.

Zimony. A' szerb kormányt naponta aggasztóbb állapotban látjuk. Sztambulból érkezett hiteles tudósítások szerint Lieven decemb. 23d. oda megérkezett; 's mivel Butenief eddigi orosz követ neki adandja által tisztjét, a' porta által ünnepélyesen fogadtatott. 27d.

*) A' kültanács Egerben féligmeddig hasonlít a' kir. városok választott közönségéhez, azon küllönbséggel, hogy a' kültanácsnokok 6 v. f. évidjűt *) fiznek.

+) Ide igen szeretném a' nevetésnek egy jelt közzé szurni, ha volna illyen; pedig azt tartom ennek gyakran venniük hasznát, midőn néha legkomolyabb tárgyaink körül is akad mosolyra való. En ezuttal mig valaki czélszerűbbet nem javasol, nevetés jelleül az (z) ekkép megfordított kérdés-jelt használandom, azon oknál fogva, mint-hogy a' nevetést többnyire helytelenségek, viszásságok idézik fel. — A' beküldő.*

tevé látogatását Sarim efendinél kijelentvén, hogy
 ujjában nyert utasítások szerint udvara nevében Mihály
 hg visszahelyeztetését követeli 's midőn ezt teszi, csak
 a' porta érdekét mozditja elő, mert ő a' dolog szemé-
 lyes megvizsgálásából arrul győződék meg, hogy az Obre-
 novicsok elűzése nem a' nép akaratjával, hanem a'
 Vucsics párt erőszaka által történt, Mihály eltávazása és
 Sándor megválasztása közt sokkal rövidebb időszak fe-
 küdvén, semhogy kijelenthette volna akaratát a' nem-
 zet, mellynek képviselét itt egy zendülő párt bitor-
 lá. Lieven, mint látszik, hasonlóan Butenief elveihez
 Oroszország számára kizáró jogot követel a' szerb kér-
 désre nézve, mit a' porta nem akar elismerni. Mi a'
 multat tekintve, e' szerbiai kérdést sem a' porta, sem
 az orosz udvar kizáró intézkedése alá esőnek, hanem
 mint népjogi kérdést a' nemzetek itélete, és mint az a'
 jelenlegi politikában képviseltek, az enropai hatalmak
 elhatározása alá tartozónak véljük, ugyan is a' Milos
 által nyert szerb kormányzasi függetlenség, 's az Ob-
 renovicsoknak a' szerb fejedelemhez levő joga nem
 a' porta ajándéka volt, hanem mind ezt Milos fegyve-
 res erővel vitta ki. E' két pont volt a' porta és Szerbia
 közt kötött egyezkedés alapja, 's e' tekintetben a' szerb
 fejedelem 's a' szultán, nem mint hűbér-ur 's hűbérnök,
 hanem mint két alkudozó hatalom állnak szemközt egy-
 mással, miután a' porta és Milos közt kötött 's e' két
 pontot biztosító egyezkedés a' török-orosz békekötés-
 be fölvetett 's Europa jóállásával erősített meg,
 a' szerb ügy népjogi kérdéssé lön, 's többé a' porta,
 vagy orosz kizáró rendelkezése alá nem eshetik. Egyéb-
 kint a' portának Szerbia feletti jogát az általa adott Usz-
 tav korlátozván, miután ez is biztosítja e' két pontot,
 a' portának semmikép sem lehet joga a' fejedelem-vá-
 lasztás kérdésébe avatkozni, hogy pedig beavatkozott,
 hogy a' forradalmat létre hozá, 's annak szuronyai ál-
 tal adott irányt, azt tények igazolják. Eddig a' zi-
 monyi levél. 'S mig ezek Sztambulban történnek, Vu-
 csics 's bábjá Sándor hg a' nép akaratja ellen felkapasz-
 kodott kormányok szokott védszeréhez az erőszakhoz
 folyamodnak, szerte a' tartományokba katonai erővel
 küldöznek biztosokat a' néptől hűségüket kicsikarni;
 mindent, kitől tartanak börtönbe vetnek, sőt Irkics
 Daphina asszonyt egy fejedelmi tisztviselő özvegyét, 50
 ütessel fenyték (a' budai ujság szerint) mert lakában
 Mihály hg képét meré tartani. — Deling orvos kegyet-
 lenkedésük elől csak futás által meneküle valamint veje
 Protics volt hgi pénztárnok is, kinek 80 ezret tevő va-
 gyonát Vucsics lefoglalván, ezt kiadatni kérő nejének
 azt felel, hogy az Obrenovicsokat pártolók felségser-
 tők levén, vagyonukat elfoglalni joga van. Ushitzében
 — a' rokon nevű Hertzeogovinával határos Rahia fővá-
 rosában — a' törökök a' templomot megrohanva, előbb
 harangjait tépték le, majd szétrombolák, 's a' hercegi
 ház ott maradt vagyona's kincsei, miután örje Radivo-
 jevics börtönbe czipeltetett, szinte elraboltattak. Vucsics
 400 emberrel őrizteté magát, este 7 óra után minden,

ki az utcán jár, elfogatik, a' várfal alatt nem rég egy
 megfajtott Obrenovics párti tiszt találtatott, 's azon vad,
 kinek zsarnoksága mind ezt létre hozá, azt meré a'
 belgrádi ujság szerint kijelenteni, hogy ha Oroszország
 követelésétől el nem áll, ő fegyver által kénytelen véd-
 ni bábját. Balga álom, a' szerb nép, igaz egykor bá-
 mulandó erőt fejt ki; de akkor a' szabadság érzete
 lelkesíté, ámde Vucsics önző terveit alig ha síkra
 fog szállani, sőt lehet, hogy épen e' nép állandja raj-
 ta vérboszuját, 's mire a' tavasz virul — ezt hirdeti
 a' hegyi nép — az Obrenovicsok fogják lakni Topdzsi-
 dere szépvidékét. Mihály hg sógoránál rudnai Nikolits
 urnál van a' Bánságban, Jefrem a' hgi nagybáty 's Ra-
 dicevics István Mihály hg alatt a' népnévelés ministere,
 és Szerbia emelkedésének egyik lelkes előmozdítója
 Ujvidéken mulatnak. Patzek főorvos békési hazánkilla
 mint halljuk Belgrádban van.

Spanyolország.

(Sajtó elleni kifakadás. Árvizi pusztítások. Az
 apácák jelen állapotja.) Parisi lapok szerint azon
 nagy lakomán, mellyet vízkereszt napján adott Espar-
 tero, leginkább csak katonatisztek és tisztviselők voltak
 jelen, kik borozás közben számtalan éljenzéssel tisz-
 telék meg Esparterot, a' hírlapokra pedig halált har-
 sogtattak, mit másnap alkalmasint magok is szőgyen-
 lettek, midőn, mámorukból kijózanulván e' hősködés-
 öket az életben maradt hírlapokban olvasák. A' nem-
 zetország tisztjei közül sokan nyilvánosan jelenték ki,
 hogy azon lakomán nem voltak jelen. — A' győnge tél
 's folytonos esőzés miatt Spanyolország majd minden
 folyama elhagyá medrét, 's a' vízáradások mindenütt
 nagy pusztításokat visznek véghez. — Az utóbbi for-
 radalmi évek tetemesül meghűtök a' spanyolok buzgal-
 má, de lovagias szellemeket annyi szörnyű csapás sem
 rendithet meg. Tudva van, mikép a' kolostorok eltér-
 leszése számtalan apácát foszta meg csöndes men-
 dékétől, kiket a' legiszonyabb inség fenyegete. De a'
 hatalmas Cid utódjai nem láthaták hatályos részvét nél-
 kül a' szépnem nyomorát, 's rögtön hangversenyek,
 játékszíni előadások, és más látványok által iparkodtak
 sorsukat enyhíteni, 's most már gond nélkül élük le
 szomorú napjaikat a' kiszorult apácák. Milly tetemes
 áldozatokat kívánnak e' segélyezések, azon egy adatból
 is kiviláglik, miszerint jelenleg csupán Barcelonában
 mintegy 600 apácza tartózkodik, kik rendszeres ada-
 kozásból élnek, és legcsekélyebb hiányt sem szen-
 vednek. —

Anglia.

(Vélemények a' francia trónbeszédéről. Első vi-
 tatárgyak a' jövő parlamenti ülésben.) A' francia trón-
 beszédet alig méltaták még olly kitűnő figyelemre a' lon-
 doni lapok, mint most, 's különösen azon részét eme-
 lik ki, melly a' francia pénzügy biztató állását tár-
 gyazza, mi természetesen kiáltó ellentétben van az an-
 golpénzügy mostani helyzetével, mit a' szabadalmú saj-

tó heves kikelésekre használ Peel ministersége ellen.
 A' Times, a' kormányt védelmezőleg, azt mondja ugyan,
 hogy Paris erősítése és az algéri költségek alkalma-
 sint más véleményre fogják a' követkamrát birni; de
 mégis meg kell vallani, hogy anyagi tekintetben Guizot
 elég ügyesen működött, mit Pelelről épen nemmondhatni
 el, ki mind anyagi, mind szellemi tekintetben elég rosszul
 gazdálkodott. A' szabadalmú lapok egyhangulag állit-
 ják, hogy tökéletes kereskedési szabadság nélkül sem-
 mi jóllétet nem reménylhet Anglia. — A' M. Chronicle
 szerint a' jövő parlamenti ülések eldöntő fontosságu
 kérdésekkel fognak megnyitvatni, 's mindjárt a' trón-
 beszédet is módosítvánnyal szándék üdvözleni. A' ga-
 bonatörvény szinte szőnyogre kerülend, és Peelnak
 ezuttal alkalmasint igen súlyos állása leend. A' szabad-
 elmú lapok már is kérelmet intézének a' pártjokbeli kép-
 viselőkhez, hogy siessenek mindjárt az első ülésekben
 részt venni, mellyek alkalmasint eldöntő következmé-
 nyűek lehetnek a' ministerségre nézve.

Franciaország.

(A' szabadság rákhaladása a' juliusi napok óta.)
 1828ban, mondá Siécle, a' társulati szabadság korlá-
 tozva volt. A' szabadalmú párt teljes joggal panaszkod-
 dék az akadályok ellen, miket a' fenytőtörvénykönyv
 ezen mellőzhetlen joggyakorlat ellen használt. Guizot
 még 1830ban nagy tetszés közt mondá el a' kamrában,
 hogy e' törvény szabad nemzethez méltatlan. 1834ben
 ellenben egészen megsemmíték a' kérdéses jogot. Min-
 den társulat a' hatóságok helybenhagyásától függ, mi
 minden polgárisult országban hallatlan merénnyek te-
 kintetik az emberiség jogai ellen. A' Restauratio min-
 dig üldözé a' sajtót; a' juliusi kormányzat ugyanazt
 teszi, azon egy különbséggel, hogy a' Restauratiót a'
 sajtó legyőzte, most pedig a' juliusi rendszer a' saj-
 tót semmité meg. Az 1830iki alkotvány felelősekké
 határozta tenni a' tisztviselőket; e' rendszabály mind-
 eddig elmaradt. 'S ugyan mikép nevezheti magát sza-
 badnak a' polgár, ott, hol a' tisztviselők nem felelő-
 sek, 's az eskütszék helyett kény és kedv szerint pai-
 rek biráskodása gyakoroltatik? 's mi lett az 1827iki
 törvényből, melly az eskütszék tisztségét biztosí-
 totta, a' sajtón kívül ezen egyetlen biztos bástyáját a'
 szabadságnak? Jól tudjuk, hogy armány és eselsző-
 vény egészen kiforgatá sarkairól e' törvényt. Hát a'
 személyes szabadságügye mikép áll? Igen jól tudjuk,
 hogy soha nem történt annyi jogtalan és önkényes el-
 fogatás, mint a' legközelebb lefolyt évek alatt. A' Re-
 restauratiót méltán vádolták, hogy központosítási rend-
 szere által a' választási szabadságot megölte. A' mos-
 tani kormány szintolly lélekismeretlen, 's még hatal-
 masb eszközökkel bir ezen visszaélésre. Tíz év óta
 egyetlen törvény sem alkotottatott, melly a' helyhatósági
 rendszert valamely tekintetben meg nem rendítette.
 Ezekből világos, hogy az utóbbi 10 év alatt rákmódra
 haladtunk a' szabadságnak! —

É R T E S I T Ő.

Haszonbéri árverés.

Tekintetes Csongrád vármegye a' kebelében szállásoló és általutazás
 katonaság, ugy a' maga szolgálai és megyebeli biztos uraknak és lovas- kato-
 náknak lovak élmeztetésükhez megkivántató kenyér- buza- zab- és széná-
 szalma kiszolgáltatását több évre haszonbérbe kívánja kiadni a' következő fel-
 tételek alatt:

- a) A' megye állomási öt helyein, jelesen Horgoson, Kisteleken, Csong-
 rádon, Szentesen és Vásárhelyen tartozik a' vállaló élelmi szereket tartani, és
 ugyanannyi helyen a' kiszolgáltatandókat kiszolgáltatni.
- b) Ezredenkinti összehuzáskor [Concentratio] tartozik a' vállaló az éle-
 lemszereket az összehuzatás helyére maga szállítani, melly fuvaroztatásokért a'
 regulamentumban kiszabott vontatási bért meg fogja kapni.
- c) A' kiszolgáltatott természetű haszonbéri ára, a' szokott két hó-
 napos katonai számoskodás után ki fog fizettetni.
- d) Elelemszerek tartására alkalmas rakhelyekkel a' vállalkozó ingyen
 fog elláttatni.

Egyéb föltételekről a' megyei főpénztárnoki hivatalnál bővebb felvilá-
 gosítást nyerhetni. —

A' haszonbérheadás idejeül és helyeül folyó évi martius 19ezedik napja,
 és Hód-Mező-Vásárhely városban a' község háza tüzetik ki.

Dobosy Lajos m. k.,
 megyei főpénztárnok által. 2—3.

Két kir. kincstári segéddij.

A' nm. m kir. udvari kincstár ré-
 széről közhírré tetetik: hogy f. 1842—3.
 iskolai évre két ugyanazon kir. kincstári
 bemutatáshoz tartozó és évenként 80
 pengő forintból álló iskolai segedelem-

dij ürült meg; mellynek megnyerhetése
 végett az illető eszedzőknek következő
 feltételek tüzetnek ki:

- 1) ezen segedelempenz csak való-
 ságos magyar királyi udvari kincstári
 szolgálatban volt, vagy jelenleg levő
 harminezadi, sóházi, gazdasági, bányá-

szi, vagy postai tiszték fia, vagy árvái
 részükre vagyon rendelve;

2) ebben csak olly ifjak részesül-
 hetnek, kik a' nemzeti iskolákból már
 kileptek, 's a' mult 1841/2 iskolai évben
 jó erkölcsű viseletük mellett a' tudomá-
 nyokban jeles előmenetelt tettek, azaz
 eminentiát nyertek;

3) elkerülhetlen szükséges, hogy
 az eszedzők abbéli folyamodásukat leg-
 főljebb folyó esztendei február hava
 utolsó napjáig a' nm. magyar kir. udv.
 kincstár iktató hivatalánál bemutassák,
 's azokhoz az illető ifjakat érdeklő ere-
 deti iskolai bizonyítványokat csatolják;

4) végtére kívántatik, hogy a' kö-
 nyörgő-levelekben az illető szülék tu-
 lajdon szolgálatjok idejét, és gyer-
 meiknek számát hitelesen bebizonyít-
 tsák, melly utóbbi hiteles bebizonyítás
 az árva k r a nézve is gyamatyjaiktól
 megkivántatik.

5) magában értődik, hogy ezen
 segedelempenzre a' nem valóságos kir.
 kincstári tiszték fia, valamint azok
 is, kik csak nemzeti iskolákba járnak,
 vagy nem jel es előmenetelűek, ugy-
 nemkülönb azok, kiknek eszedző-le-
 veleik a' kitűzött határnapnak elmul-
 tával, vagy pedig a' kívánt eredeti is-

kolaibizonyítványok nélkül nyujtatnak
 be, számot nem tarthatnak. 2—3.

Jelentés.

Minthogy az én szerencsétlen fiam
 ns Trsztyánszky Lajos kártyajátékba 's
 egyéb világi mulatságokba annyira be-
 merült, hogy adósságokat csinálván, már
 minden őt illethető vagyont és jószágot
 eltékozolt: hogy tehát engem is, mint
 édesanyját minden jószágom és vagy-
 onomból ki ne pusztítson 's leginségesb
 szükségre és szegénységre öreg napjaim-
 ban ne juttasson; kényteleníttem ezen-
 nel közhírül tenni, hogy említett ns
 Trsztyánszky Lajos fiamnak senki, sem
 tőle adandó kötelezvényére sem pedig
 az általa aláírandó váltó-levelekre kölesön
 pénzt adni ne merészeljen; mert én ne-
 vezetett fiamnak netalan általa teendő a-
 dósságait tulajdon vagyonomból sem nem
 tartozom, sem pedig többé nem is fogom
 kifizetni. Azért ki ezen közhíradásom
 ellenére még is nevezett fiamnak pénzt
 kölesönözni bátorkodnék, p e n z e n k
 vesztességét önmagának tulajdonítsa. —
 Kelt Házás-Nényén, t. ns Hontmegyé-
 ben január 27kén 1843. D i o s i Jozefa,
 néhai Trsztyánszky most pedig Fekete
 Gábor th. ur elmaradt özvegye.